

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/3/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2212218007
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2212218007.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: I. W., nar. X.X.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede, dieťa rodičov - matky: Y. W., bytom B. H. X, O., zastúpenej advokátom: JUDr. Rudolf Mičieta, Medzilaborecká 21, Bratislava a otca: L. W., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XX, O., zastúpeného advokátskou kanceláriou: Procházka & partners, spol. s.r.o., Búdkova 4, Bratislava, v konaní o zmenu zverenia maloletej, o nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 3.12.2012 č.k. 10P/150/2012-31, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd napadnuté uznesenie v časti dočasného zverenia maloletej do osobnej starostlivosti otca **p o t v r d z u j e** a v časti, ktorou súd rozhodol o dočasnom zastupovaní a spravovaní majetku maloletej otcom uznesenie **z r u š u j e**.

V časti určenia výživného pre maloletú I. zo strany matky uznesenie **p o t v r d z u j e** s tým, že výrok opravuje nasledovne:

Matka **j e p o v i n n á** platiť výživné na maloletú I. mesačne v sume vo výške 30% zo sumy životného minima, ktoré výživné je splatné vždy do 15. dňa toho -ktorého mesiaca vopred k rukám otca.

V časti úpravy styku matky s maloletou odvolací súd napadnuté uznesenie **m e n í** nasledovne:

Matka **j e o p r á v n e n á** stýkať sa s maloletou I. každú sobotu v čase od 9.00 hod. do 18. 00 hod. s tým, že dieťa v stanovenom čase prevezme a odovzdá pred bytom matky.

Otec **j e p o v i n n ý** dieťa na styk riadne pripraviť a v stanovenom čase a mieste matke odovzdať.

Matka **j e p o v i n n á** dieťa v stanovenom čase otcovi v mieste jeho bydliska vrátiť.

Rodič **j e p o v i n n ý** v prípade, že sa styk z vážnych dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi bezodkladne najneskôr 24 hodín pred začiatkom styku.

V časti vyslovenia, že predbežné opatrenie platí do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej o zmenu výkonu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu vedeného na Okresnom súde v Dunajskej Strede pod č. 10P/150/2012 odvolací súd uznesenie **z r u š u j e**.

Posledný odsek napadnutého výroku, ktorým súd vyslovil, že dočasne m e n í rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda pod č. 7C 25/2004 zo dňa 30.11.2004 čo do zverenia maloletého dieťaťa a čo do osoby a výšky platenia výživného, ako aj čo do časti určenia styku p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa maloletú I. dočasne zveril do osobnej starostlivosti otca, ktorý ju bude dočasne zastupovať a spravovať jej majetok. Matke uložil povinnosť platiť výživné na maloletú I. mesačne v sume vo výške 30% zo sumy životného minima, ktoré výživné je splatné vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred matke. Styk matky upravil tak, že matka je oprávnená sa s maloletou stykať každú sobotu od 9.00 hod. do 18.00 hod. Vyslovil, že predbežné opatrenie platí do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej o zmenu úpravy výkonu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu vedeného na Okresnom súde v Dunajskej Strede pod č. 10P/150/2012. Týmto dočasne zmenil rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 30.11.2004 sp. zn. 7C 25/2004 v časti zverenia maloletého dieťaťa čo do osoby a výšky platenia výživného ako aj čo do časti určeného styku. Rozhodnutie odôvodnil s použitím ust. § 76 ods. 4, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. b), § 75 ods. 5 veta prvá, § 76 ods. 1 písm. a) O.s.p. vecne tým, že sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu otca čo do nariadenia predbežného opatrenia a poukázal hlavne na obsah stanoviska Centra pedagogickopsychologického poradenstva a prevencie v Bratislave, ktorý odporučil vydať predbežné opatrenie z dôvodu zlého psychického prežívania konfliktov maloletej s matkou, pričom v prípade rýchleho neriešenia danej situácie hrozí u dieťaťa emocionálne zlyhanie a následne skratové konanie.

Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka maloletej prostredníctvom svojho právneho zástupcu, v ktorom namieťa, že súd pri posudzovaní skutkového stavu nedostatočne zistil skutkový stav, kedy jediným podkladom pre vydanie napadnutého rozhodnutia bolo stanovisko Centra pedagogickopsychologického poradenstva a prevencie zo dňa 19.11.2012. Uvedené stanovisko vychádza z jednostranných tvrdení maloletej a jej otca a nezohľadňuje objektívny skutkový stav. Uznal, že vzťah maloletej s matkou v súčasnej dobe nie je ideálny, rozhodne však nie je vzťahom, ktorý de iure odôvodňuje nariadenie predbežného opatrenia s takým radikálnym zásahom, akým je odobratie dieťaťa matke doslova v jednom momente. Zdôraznil, že matka maloletej je normálna žena pracujúca, nealkoholička, nie gamblička, nelieči sa na žiadne psychické alebo psychiatrické ochorenie. Maloletá je v súčasnosti vo fyzickom veku puberty, kedy je revolta voči rodičom, vychovávajúcim dieťa takmer vo všetkom. Najväčším problémom je, že matka ako zodpovedná osoba mala snahu regulovať správanie maloletej tak, aby z nej vychovala slušného človeka a zároveň ju ochránila pred negatívnymi vplyvmi okolia. Za základný problém považuje to, že I. si našla známosť s mužom vo veku 31 rokov, pričom správanie tohto muža a to, že maloletá v snahe kontaktu s ním porušuje všetky zásady normálneho vzťahu s rodičom, klame a uteká z domu, ju znepokojuje. Matka doteraz nevie, či sa jedná o známosť v rovine citovej, sexuálnej alebo inej, nakoľko maloletú túto informáciu odmieta prezradiť. Ide o osobu vystupujúcu pod nick-om označeným „R.“ na sociálnej sieti Pokec. Táto osoba o sebe uvádza, že má 31 rokov a verejne prezentuje názory, pričom tieto doslova sektárske názory v každom zodpovednom rodičovi vyvolávajú obavy. Maloletá kvôli tomuto mužovi i za cenu klamstva odišla do I. E., kde aj prespala, pričom tvrdila, že prespí u kamarátky. Zmena v chovaní maloletej I. nastala asi pred štyrmi mesiacmi, keď sa s ním spoznala. Maloletá je psychicky labilná, zakríknutá, v stresoch a v strachu, začala sa uchýľovať k štúdiu kníh o bohoch, vesmíre, mimozemskej civilizácii, vílach a anjeloch. To, čo uvádza maloletá ako psychické týranie a obmedzovanie je normálne a obozretné správanie sa matky. Čo sa týka obsahu zápiskov maloletej, ide o prekrúcanie skutočnosti v neprospech matky. Zo strany matky nikdy nedošlo k žiadnemu fyzickému násiliu. Toto konštatovanie je klamstvo. Ak maloletá bola schopná, ako píše v stanovisku centra, osobne toto navštíviť, je divné, že nikdy nenavštívila žiadneho lekára, políciu, prípadne inú inštitúciu za účelom oznámenia o fyzickom násilí a to preto, lebo zo strany matky nikdy k žiadnemu fyzickému násiliu nedošlo. Na dokreslenie celej situácie matka uviedla, že otec v minulosti nedodržiaval súdne rozhodnutia, opakovane pre maloletú nechodil, nedodržiaval súdom vyhradený čas styku, nezaujímal sa o zdravotný stav maloletej, neprispel nikdy nad rámec súdom stanoveného výživného, naopak snažil sa o zníženie výživného súdnou cestou, maloletej nekupoval darčeky. Matka má pocit, že maloletá je zmanipulovaná spolužiačkou, ktorá je ochotná aj krivo vypovedať v jej prospech. Dôkazom doterajšej (vrátane problematického obdobia posledných štyroch mesiacov) matkinej vzornej starostlivosti sú návštevy maloletej v krúžkoch počas celej základnej školy, návšteva

rôznych lekárov, každoročná dovolenka pri mori z dôvodu zdravotného stavu maloletej, plne hraená operácie a výborný prospech maloletej v škole, pochvaly z krúžkov, pričom otec nikdy na tieto jej aktivity neprispel a nezaujímal ani o jej zdravotný stav. Pokiaľ otec v návrhu uvádza, že maloletá nemá súkromie, to nie je pravdou. Partner matky nežije s ňou v jednej domácnosti a brat matky so starou matkou maloletej žijú v oddelenej časti rodinného domu. Matka maloletej obýva tri samostatnej oddelené izby. Doteraz v miestnych zisťovaniach úradu sociálnoprávnej ochrany detí nikdy neboli zistené žiadne nedostatky. Súčasný partner matky suploval a zabezpečoval to, čo otec maloletej nikdy nerobil - vozil ju k lekárom, do školy, ku kamarátkam, hral sa s ňou, vzdelával sa s ňou, čo maloletá aj sama priznala. Sú názoru, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky na vydanie rozhodnutia, ktoré napádajú odvolaním, pretože nebol zistený objektívne skutkový stav a súd sa stotožnil iba s jediným listinným dôkazom, ktorý bol pripojený k návrhu otca a to bez toho, aby zistil objektívny stav šetrením aj v mieste bydliska maloletej a u orgánov a inštitúcií, ktoré dlhodobo monitorujú stav v domácnosti a to i z dôvodu vedených súdnych konaní medzi otcom a matkou. Z odôvodnenia meritórnych rozhodnutí je zrejmé aké sú objektívne podmienky, či má na mysli naozaj príkladnú starostlivosť matky o maloletú. Ak sa súd stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu, mal v takto citlivej otázke ako je odobratie dieťaťa matke vykonať aj ďalšie dokazovanie, ktoré by preukázalo objektívny skutkový stav a nerozhodovať od stola, kedy matke, pracujúcej žene odobral aj keď len dočasne dieťa bez toho, že by existoval akýkoľvek akútny dôvod alebo ohrozenie maloletej. Nastala situácie, keď matka ráno riadne odišla do roboty, pričom dieťa ráno riadne vypravila do školy a počas dňa jej vzali dieťa a ona dodnes nechápe prečo. Dieťa nebila, ani inak netýrala, o dieťa sa všestranne starala. Z týchto dôvodov keďže nebol zistený úplne skutkový stav a v rozhodnutí uvádzaný skutkový stav neobstojí, pretože sú tu iné skutočnosti, ktoré doteraz neboli uplatnené, keď matka nemala možnosť bez svojej viny vyjadriť sa k návrhom a dôkazom predloženým otcom k návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, navrhujú, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietne. Zároveň navrhla, aby súd sa oboznámil s vyjadrením psychológa a vykonal jeho výsluch, oboznámil sa so spismi Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 8P/105/2004 a 8P/33/2012, vypočula osobu s označením „R.“. K odvolaniu pripojila vyjadrenie ošetrojúceho psychológa a profil osoby „R.“ z portálu Pokec.sk.

Otec a kolízny opatrovník odvolanie nepodali.

Kolízny opatrovník k podanému odvolaniu matky podal písomné vyjadrenie a navrhol napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdiť vzhľadom na vôľu maloletej, ktorá sa odmieta vrátiť k matke.

Písomné vyjadrenie k odvolaniu matky podal otec prostredníctvom svojho právneho zástupcu, v ktorom navrhol napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Poukázal na to, že pokiaľ matka namieta, že vo veci nebolo vykonané dokazovanie dostatočným zistením skutkového stavu, poukázal na ust. § 75 ods. 6 O.s.p., z ktorého vyplýva, že súd pred vydaním predbežného opatrenia nevykonáva dokazovanie v rovnakom rozsahu ako vo veci samej a poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 201/2011. Je zjavné, že stanovisko Centra pedagogickopsychologického poradenstva, ktoré bolo vyhotovené po vyšetroaní maloletej je absolútne dostatočné pre posúdenie situácie v rodine maloletej a odôvodňuje vydanie predbežného opatrenia. Taktiež poukázal na to, že nedošlo k odobratiu dieťaťa matke, keďže maloletá je už dostatočne zrelá na to, aby vyjadrila svoj vlastný názor. Sama iniciovala toto konanie a bez akýchkoľvek problémov spolupracovala pri výkone predbežného opatrenia a ocenila jeho vydanie. Aj matka maloletej priznáva zlé vzťahy s dcérou a odôvodňuje ich jednak pubertálnym obdobím maloletej a jednak jej známosťou, ktorú matka neschvaľuje. Dôvodom, pre ktorý navrhovateľ nechcel v návrhu na vydanie predbežného opatrenia uviesť skutočnosti týkajúce sa tohto nevhodného vzťahu maloletej bol ten, že maloletá ho žiadala o zachovanie súkromia, keďže matka sa jej vyhráza, že ak bude trvať na tom, že chce žiť s otcom, na súde zverejní tento jej nevhodný vzťah a očierni ju. Skutočnosť je taká, že k vzniku tohto vzťahu prispela aj matka tým, že bránila maloletej stretávať sa s rovesníkmi a maloletá sa denne musela dostaviť domov 15 minút od skončenia vyučovania alebo krúžkov, pričom matka ju v tom kontrolovala. Vo veku puberty si maloletá hľadala potom sociálny kontakt a to tak ako v danej situácii mohla a to cez internet. Najdôležitejším je ale fakt, že vzťah s uvedenou osobou maloletá definitívne skončila a to práve po tom, ako bola predbežným opatrením dočasne zverená do starostlivosti otca po jeho výchovnom zásahu. Otec po opakovaných rozhovoroch s dcérou túto presvedčil a sám dohliadol na to, aby sa tento vzťah definitívne skončil, k čomu aj došlo v decembri

2012. Maloletá pritom uvádza, že matke jasne povedala, že medzi ňou a R. nie je sexuálny vzťah, napriek tomu matka v odvolaní tvrdí, že dcéra jej odmietla prezradiť povahu tohto vzťahu. Pokiaľ matka uvádza, že motívom maloletej pre život s otcom je to, aby mala väčšiu voľnosť a mohla sa stretávať s R. K., toto neobstojí. Maloletá môže chodiť s kamarátkami von, pričom otec ju spravidla privezie na miesto stretnutia s kamarátkou aj odvezie. V prípade, že maloletá prespáva u kamarátky a cestuje autobusom, musí zavolať z pevnej linky, že je naozaj tam a otec má aj telefonické kontakty na rodičov jej kamarátok. Maloletá v domácnosti otca pomáha s domácimi prácami. Presne vie, že ak si splní svoje povinnosti, môže sa venovať svojim záujmom. Matka naopak nedovoľovala v posledných mesiacoch maloletej stretávať sa s kamarátkami takmer vôbec, rovnako ako s otcom okrem času vymedzenom v rozhodnutí. Napriek tomu, že matka si niekoľko mesiacov uvedomovala psychické problémy dcéry, tieto nijakým spôsobom neriešila a pokračovala v zákazoch a trestoch. Sama maloletá uvádza, že tieto problémy jej spôsobovala matka svojím správaním sa k nej. Pokiaľ matka tvrdí, že maloletá sa venuje čítaniu kníh o bohoch, vesmíre, vílach a anjeloch, túto literatúru maloletá čítala už omnoho dlhšie, pretože sa jej zdá byť zaujímavá a ani jeden z rodičov voči tomuto zatiaľ nenamietal. Rozdielne tvrdenia matky a maloletej je možné zistiť jedine psychologickým vyšetrením, ktoré potvrdzuje, že maloletá neklame a nie je nikým fanaticky manipulovaná. Maloletá sama žiadala ďalšie sedenie v Centre pedagogickopsychologického poradenstva a výsledky týchto šetrení otec predloží súdu ihneď ako to bude možné. Pripomína, že práve z dôvodov, že dieťa je voči rodičovi v podradenom a slabšom postavení a preto nájsť odvahu na také konanie, ako urobila maloletá je veľmi ťažké. Zákon o rodine ako aj Občiansky súdny poriadok pozná nástroj na ochranu slabšieho subjektu a teda i dieťaťa. K ostatným tvrdeniam matky otec uviedol, že v prípade, že sa nemohol dostaviť na termín styku s maloletou, telefonicky sa dohodol s matkou na inom termíne, pretože je samozrejmé, že nie vždy jemu, alebo aj matke vyhovoval čas určený v súdnom rozhodnutí. K tvrdeniu, že sa doteraz nezaujímal o zdravotný stav maloletej otec uvádza, že opakovane sa o tento zaujímal, matka mu však na dotazy neodpovedala. Tvrdenie, že neprispel nad rámec výživného nie je pravdou. Kupoval je rôzne veci a vždy sa pýtal čo potrebuje. dával jej darčeky aj na Vianoce, prípadne na narodeniny. Tvrdenie, že maloletá je manipulovaná spolužiačkou, ktorá je ochotná krivo svedčiť je prekrútené a vypovedá skôr v neprospech matky, ktorá bez dovoľenia matky nahliadala do jej telefónu, denníka a nabúrara sa pomocou svojho priateľa aj do jej počítača. Čo sa týka kamarátky, maloletej v žiadnom prípade nešlo o príslub krivého svedectva, ale svedectva ako takého. Odporkyňa bežne porušovala súkromie maloletej uvedenými spôsobmi, pričom sa stalo aj potom, že ako sa nabúrara do počítača maloletej a jej e-mailovej komunikácie s kamarátkou, následne si s priateľom z maloletej uťahovali. Takéto správanie matky vnímala maloletá ako mimoriadne ponižujúce. Pokiaľ matka tvrdí, že s maloletou obývajú tri samostatné miestnosti, situácia je taká, že maloletá de facto býva v prechodnej chodbe domu a nie v samostatnej izbe. Priateľ matky má zlé vzťahy s matkou matky maloletej, ktorej dom patrí, ale napriek tomu tu trávi pomerne veľa času,. Súkromie maloletej je v značnej miere narušené. Maloletá neuvádza nehody s priateľom matky, tieto ani neboli zmieňované v návrhu na vydanie predbežného opatrenia. Odmieta tvrdenia matky, že odmietal napríklad vozit' maloletú do školy alebo k lekárovi, ak to bolo potrebné. Pokiaľ nemohol pre nedostatok času, požiadal o to svoju sestru. Poukázal na to, že pokiaľ mal maloletú počas víkendu u seba, brával ju často na rôzne akcie do múzeí, do divadiel, na muzikály, koncerty, ľudové revue a podobne. Pokiaľ matka zdôrazňuje vlažný vzťah maloletej k otcovi do leta 2012, dôvodom bolo, že matka jej tvrdila, že dôvodom prečo sa s otcom rozišla bolo to, že otec ju bil a aj maloletú, že mal milienky, že maloletú v skutočnosti nemá rád a podobne. Tvrdeniam matky maloletá verila do času, kým nezistila, že jej klamala aj v iných veciach. Po nariadení predbežného opatrenia maloletá odmieta stretávanie sa s matkou v čase stanovenom v uznesení o nariadení predbežného opatrenia. Prvá návšteva prebehla podľa maloletej bez väčších problémov, avšak pri druhom stretnutí na maloletú odporkyňa aj s matkou vyvíjali neprimeraný citový nátlak obviňujúc z toho, že je nevďačná, čo všetko oni pre ňu spravili, že otec ešte uvidí aká v skutočnosti je a bude ju chcieť vrátiť a podobne. Maloletá následne už odmietala ísť na ďalšie stretnutia s matkou a to napriek tomu, že otec sa ju snažil presvedčiť. Maloletá bola roztrášená, uplakaná a nechcela ani zavolať matke, že nepríde. Matka nedovolila maloletej z jej domácnosti po výkone predbežného opatrenia si zobrat' všetky veci na oblečenie, dovolila jej vziať si len po jednom kuse oblečenia a desať kusov spodného oblečenia. Po tom, ako matka zistila, že otec kúpil maloletej nové oblečenie, dovolila jej vziať si i ďalšie osobné veci. Odporkyňa takýmto spôsobom trestala maloletú pre jej rozhodnutie žiť s otcom. Pokiaľ k odvolaniu je pripojená správa z psychologickkej intervencie B. namietal uvedený posudok z dôvodu, že sám sa obrátil so žiadosťou o pomoc pri riešení zlej situácie na ÚPSVaR Dunajská Streda, ktorý si predvolal matku a maloletú na psychologické vyšetrenie. Otec sa dostavil, matka maloletej nedovolila dostaviť sa, sama vyhľadala B. za účelom psychologického posúdenia maloletej. Dôvodila to tým, že má známych všade a že otec nedostane maloletú do svojej osobnej starostlivosti. Maloletá

nedôverovala psychologičke, ku ktorej ju matka priviedla. Povedala jej o fyzickom násilí zo strany matky a B. v správe uvádza, že toto maloletá poprela. Celá správa B.. G. je vlastne opis situácie z pohľadu matky, preto ju nepovažuje za relevantnú. Otec žiadal B.. G. o vyšetrenie a posúdenie spôsobilosti maloletej na jej zverenie do striedavej starostlivosti, čo táto odmietla s odôvodnením, že maloletá je zverená matke a nie otcovi. Ide o bezprecedentné odmietnutie poskytnutia zdravotnej starostlivosti, nakoľko otec nebol pozbavený ani obmedzený vo výkone svojich rodičovských práv. Po tom, čo otec žiadal B.. G. o vydanie potvrdenia, že odmieta maloletú vyšetriť, táto bezodkladne kontaktovala matku. B.. G. nesledovala a nechránila záujmy maloletej, ale záujmy matky, preto akékoľvek jej správy považuje za účelové a neobjektívne. Maloletá v súčasnosti navštevuje centrum pedagogickopsychologického poradenstva, aby sa vyrovnala so vzniknutou situáciou. Na základe uvedeného má za to, že vydanie predbežného opatrenia bolo nevyhnutné v danej situácii a prispelo k zlepšeniu psychického stavu maloletej, ktorá je v domácnosti otca vyrovnanjšia, menej stresovaná a spokojná. Maloletú trápi iba skutočnosť, že rozhodnutie nie je konečné a obáva sa návratu k matke. Maloletá úplne jasne bez akýchkoľvek pochybností žiada, aby bola zverená do osobnej starostlivosti otca a vzhľadom na jej vek majú za to, že je dostatočne vyspelá, aby jej názoru bola venovaná náležitá pozornosť. Na základe uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v celom jeho rozsahu bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie matky maloletej nie je dôvodné, pretože rozhodnutie vo svojej podstate v časti zmeny zverenia je vecne správne, ale bolo nutné ho zmeniť a opraviť pre odstránenie formálnych nesprávností a upraviť jeho znenie, tak aby bolo v súlade s dikciou zákona.

Z obsahu spisu je zrejmé, že otec sa v ňom domáha zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností tak, aby maloletá bola zverená do jeho osobnej starostlivosti konanie sa vedie na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 10P/50/2012. Po podaní návrhu otec podal návrh na nariadenia predbežného opatrenia.

Z obsahu podaného návrhu vyplynulo, že otec v konaní začatom na jeho návrh o zmenu zverenia maloletej I., ktorým sa domáhal, aby súd maloletú zveril do jeho osobnej starostlivosti, podal dňa 27.11.2012 návrh na vydanie predbežného opatrenia v zmysle § 76 ods. 1 písm. b) prostredníctvom svojho právneho zástupcu a navrhol, aby súd maloletú dočasne zveril do jeho osobnej starostlivosti a upravil styk matky sa maloletou tak, že matka je oprávnená sa s maloletou každú sobotu v čase od 9.00 hod. do 18.00 hod. Návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 7C/25/2004 bola maloletá I. zverená do osobnej starostlivosti matky. Dňom 3.10.2012 podal návrh na zmenu zverenia maloletej, ktorým sa domáha, aby maloletá bola zverená do jeho starostlivosti. Má však za to, že v danom prípade došlo k takej zmene pomerov, ktorá už odôvodňuje aj dočasnú zmenu rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností vo veci osobnej starostlivosti o maloletú a preto sa domáha nariadenia predbežného opatrenia. Dôvodil, že matka maloletej opakovane zamedzuje styk maloletej s ním nad rámec stanovený súdom, pričom dcéru vystavuje neúmernému citovému vydieraniu. Napriek tomu, že on aj maloletá majú záujem sa s matkou stretávať mimo času vymedzenému v rozhodnutí okresného súdu, matka toto neumožňuje, resp. vulgárne verbálne útočí na maloletú v súvislosti s týmito stretnutiami. V prípade, že sa maloletá omešká s príchodom domov z návštevy otca, zo školy alebo krúžku trestá ju a to aj fyzicky. Aj otcovi sa vyhrážala telefonicky a aj jeho rodine, že im spraví peklo a urobí taký cirkus u nich, že to ešte nezažili. Matka maloletú kontroluje, aby po škole nemohla navštíviť otca a to aj napriek tomu, že dom, v ktorom otec býva sa nachádza cestou zo školy k domu matky. Maloletá sa opakovane jasne vyjadrila, že by chcela byť v osobnej starostlivosti otca. Po tom, ako sa matka dozvedela o tomto jej úmysle a úmysle otca podať návrh na súd so zameraním na striedavú starostlivosť rodičov a po zistení, že maloletá s týmto druhom výkonu rodičovských práv súhlasí, tlačí na maloletú fyzickými a inými trestami, či vulgárnymi nadávkami. Maloletá I. sa dokonca aj sťažovala, že odporkyňa ju v záchvate hnevu aj dokopala. Zo zápisov maloletej, ktoré pripojil k návrhu, je evidentné, že nátlak na maloletú je veľký. Matka sa vyjadruje v tom smere, že ľutuje, že vôbec maloletú porodila. Matka maloletej sa taktiež verbálne vyhrážala smrťou navrhovateľovi a jeho rodine. Má za to, že matka

nevhodným a škodlivým spôsobom komunikuje s maloletou a táto takéto vyhrážky a vulgárne správanie matky vníma obzvlášť citlivo. Situácia sa vyvinula do štádia, keď maloletá sa matky bojí. Správanie matky vážne ohrozuje riadny vývoj maloletej a otec sa obáva, aby momentálne veľmi napätá situácia v domácnosti matky nevedla k skratovému konaniu u maloletej I., ktorá denne hľadá pomoc u otca, ktorý jej ju však vzhľadom na zverenie maloletej I. do starostlivosti matky nie je schopný poskytnúť. Otec poukázal na skutočnosť, že matka bráni maloletej stretávať sa aj s rovesníkmi. Maloletá musí ihneď po skončení vyučovania alebo krúžku ísť domov, čo odporkyňa kontroluje telefonátmi. Otec považuje takéto obmedzovanie maloletej za nevhodné vzhľadom na jej vek a také, ktoré je spôsobilé narušiť sociálny vývoj a schopnosti maloletej. Maloletá I. týmito zákazmi trpí a cíti sa byť sociálne izolovaná. Čo sa týka podmienok, otec má vytvorené lepšie podmienky pre výchovu maloletej. Maloletá žije v domácnosti so svojou matkou, starou matkou, strýkom a matkiným partnerom, bez akéhokoľvek súkromia. napriek tomu, že žije v spoločnej domácnosti aj s dvomi dospelými mužmi. Cez izbu maloletej je potrebné prejsť na toaletu, do kúpeľne a obývačky. Pre maloletú je takéto situácia chúlостivá. Na druhej strane otec býva v spoločnej domácnosti s manželkou a ich spoločnou dcérou maloletou O. (nar. XX.XX.XXXX) a je schopný vytvoriť maloletej I. vhodnejšie výchovné prostredie ako matka a dostatočné súkromie potrebné pre jej ďalší ničím nerušený psychický a fyzický vývoj a to aj bez obmedzovania styku s matkou a ďalšími členmi rodiny. Maloletá si vytvorila dobrý vzťah s manželkou otca, ako aj so svojou nevlastnou dcérou - maloletou O.. Poukázal na to, že súčasný stav u maloletej je veľmi napätý a má za to, že je mimoriadne nutná predbežná úprava rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletej z dôvodu, že matka maloletú jednak verbálne a aj psychicky trestá za snahu stýkať sa s otcom a pranie žiť s ním v domácnosti. Matka pritom tvrdí, že maloletú necháva sledovať a vie o každom jej kroku, čo maloletá prirodzene veľmi ťažko nesie a má strach. Maloletá vyjadrila obavu, že počas riadneho konania vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej by bola matkou vydieraná a trestaná za vyjadrenie svojho prania žiť s otcom v jednej domácnosti a chce sa presťahovať k otcovi už pred konečným rozhodnutím vo veci úpravy rodičovských práv a povinností. Zlý psychický stav maloletej preukazujú najmä stanoviskom centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, kde vyšetrojúci psychológ jasne poukazuje na strach I. z matky a to, že maloletá ako ťažko psychicky nesie súčasný stav. Aj vyšetrojúci psychológ odporučil vydanie predbežného opatrenia práve z dôvodu zlého psychického prežívania konfliktov s matkou a z dôvodu hrozby emocionálneho zlyhania maloletej a následného skratového konania. Nakoľko došlo k takejto závažnej zmene pomerov v neprospech maloletej a je v záujme jej ďalšieho priaznivého vývoja, aby táto bola zverená do výlučnej osobnej starostlivosti otca, nakoľko existuje dôvodná obava a o zdravie a zdravý vývoj maloletej a najmä obava, že v prípade, že sa situácia okolo maloletej neupokojí, táto môže reagovať neadekvátne vzhľadom na stres, ktorému ju matka denne vystavuje. Z týchto dôvodov navrhol, aby súd prvého stupňa predbežným opatrením zveril maloletú I. do osobnej starostlivosti otca tak, že matka je oprávnená stýkať sa s maloletou každú sobotu v čase od 9.00 hod. do 18.00 hod.

K podanému návrhu je pripojené stanovisko Centra pedagogickopsychologického poradenstva a prevencie Bratislava II, Drieňová 36 zo dňa 19.11.2012 vydané pod č. 1290/2012. V zmysle tohto vyjadrenia maloletá osobne vyhľadala pomoc psychológa v sprievode otca. Dôvodom bolo vypočutie jej problémov, ktoré dlhodobo prežíva. I. žije po rozvode rodičov u matky, ktorá mala tendenciu obmedzovať kontakt maloletej s otcom, presviedčala ju o jeho zlej povahe. V neskoršom veku si dieťa utvorila na vzťahy v rodine svoj názor a prejavilo potrebu žiť s otcom v častejšom kontakte, dokonca v minulosti vytvorila i pranie byť zverená do striedavej starostlivosti rodičov. Od tejto doby má však s matkou časté rozpory. Tá na ňu reaguje verbálne aj fyzicky agresívne. I. má strach pred ňou prejavíť svoje potreby ohľadne kontaktu s otcom. Obáva sa následkov, ktorými by mohol byť krik, výčitky, vyhrážky, plač a nadávky zo strany matky. V tejto súvislosti žiadala psychológa, aby matku nekontaktoval. Takisto maloletá má obavu vypovedať v prítomnosti matky, necíti sa dostatočne silná, aby sa ubránila. Z rozhovoru s I. podľa psychológa je zrejmé, že psychicky ťažko znáša konfliktné situácie s matkou. Aktuálne dáva prednosť zvereniu do starostlivosti otca, kde sa cíti prijatá bez psychického tlaku. Vzťahy v jeho súčasne rodine prežíva ako bezpečné. Vzhľadom na súčasné prežívanie rodinnej situácie dieťaťa psychológ odporúča vypočutie dieťaťa bez prítomnosti matky a zváženie predbežného opatrenia vo veci starostlivosti o dieťa. Podľa záveru predmetného stanoviska Centrom pedagogickopsychologického poradenstva a prevencie v Bratislave bolo odporúčané vydanie predbežného opatrenia vo veci zmeny starostlivosti o dieťa z dôvodu zlého psychického prežívania konfliktov s matkou do doby konečného rozhodnutia vo veci samej. V prípade rýchleho neriešenia danej situácie hrozí u dieťaťa emocionálne zlyhanie a následne skratové konanie.

V zmysle § 74 ods. 1 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

V zmysle § 102 ods. 1 O.s.p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov, alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať, alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie, alebo zabezpečí dôkaz.

V zmysle § 75 ods. 6 O.s.p. súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania. Podľa ods. 8 tohto ustanovenia o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov.

Ust. § 76 ods. 1 O.s.p. obsahuje výpočet možných predbežných opatrení, ktoré súd môže nariadiť. Podľa písm. a), aby platil výživné v nevyhnutnej miere, podľa písm. b), aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd.

Zákonodarca v cit. § 76 ods. 1 uvádza iba demonštratívny výpočet možných predbežných opatrení, preto je možné vydať predbežné opatrenie aj iného obsahu.

V zmysle § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, sa môžu kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ust. § 25 a § 26 sa použijú primerane.

V zmysle § 25 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom, alebo ho zakáže. Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený súdom, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

V zmysle § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

V zmysle § 28 ods. 1 a 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti v celom ich rozsahu majú v zásade obaja rodičia. Rodič, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do starostlivosti uplatňuje svoju úlohu vo výchove dieťaťa prostredníctvom styku s dieťaťom. Zákon pritom vo vyššie citovaných ustanoveniach uprednostňuje dohodu rodičov o styku s maloletým dieťaťom, iba ak sa rodičia nedohodnú, upraví styk súd.

Pri rozhodovaní o rozsahu styku je pritom dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa: jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim, ako aj okolnosti na strane rodičov, ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča a podobne.

V zmysle § 65 ods. 1 Zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti, alebo schváli dohodu o výške výživného.

V zmysle § 62 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samy sa živiť (ods. 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (ods. 2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará (ods. 4).

V mysle § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

V mysle § 100 ods. 3 O.s.p., ak je účastníkom konania maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého dieťaťa súd zisťuje prostredníctvom jeho zástupcu alebo príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, alebo výsluchom maloletého dieťaťa aj bez prítomnosti rodičov alebo iných osôb zodpovedných za výchovu maloletého dieťaťa.

V zmysle § 77 O.s.p. predbežné opatrenie zanikne, ak :a) navrhovateľ nepodal v súdom určenej lehote návrh na začatie konania; b) sa návrhu vo veci samej nevyhovelo;

c) sa návrhu vo veci samej vyhovelo a uplynulo 30 dní od vykonateľnosti rozhodnutia o veci; d) uplynul určený čas, po ktorý malo trvať (ods.1).

Podľa ods.2 cit. ust. predbežné opatrenie súd zruší, ak pominú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

Jedným zo zabezpečovacích prostriedkov v občianskom súdnom konaní je inštitút predbežného opatrenia. Predbežné opatrenie slúži dočasnému zabezpečeniu ochrany porušených alebo ohrozených práv účastníkov konania a je namieste ho použiť tam, kde sa vyžaduje okamžitý zásah súdu. Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie, čo pre krátkosť času zvyčajne ani nie je dobre možné. Je však nutné, aby boli splnené základné predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia. Súdna prax vyžaduje i naplnenie podmienky, že predbežným opatrením sa nesmie vytvoriť nenávratný nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch účastníkov.

V danom prípade ide o vec starostlivosti súdu o maloleté dieťa, ktorým veciam sa venuje osobitná pozornosť a sleduje sa v nich záujem maloletého.

Vyhodnotiac všetky vyššie uvedené relevantné, písomnými vyjadreniami účastníkov a doloženými listinnými dôkazmi osvedčené skutočnosti a okolnosti daného prípadu i odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že v danom prípade boli naplnené zákonné podmienky na nariadenie predbežného opatrenia. Predovšetkým bolo osvedčené a to najmä vyjadrením maloletej I. ako aj Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, že situácia, keď maloletá je právoplatným rozsudkom súdu zverená do osobnej starostlivosti matky i napriek jej starostlivosti o maloletú, je pre maloletú pre vzniknutý konflikt s matkou nevyhovujúca, keď maloletá zhoršené vzťahy s matkou prežíva tak, že by sa to mohlo zle odraziť v jej psychickom vývine, dokonca podľa psychológa u nej hrozí emociálne zlyhanie a skratové konanie. Maloletá, má takmer 15 rokov, teda vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť sa vie k veci vyjadriť, sama žiadala o zmenu a zverenie do starostlivosti otca, poukazujúc na nezhody s matkou, jej neprimeranú prísnosť, kontrolu nad ňou, tvrdiac, že z matky má strach a prostredie u otca považuje za bezpečnejšie a v jeho rodine sa cíti byť prijatá.

Vzhľadom na okolnosti, ktoré vyplynuli z obsažných písomných podaní oboch rodičov, ako i názory maloletej prejavene priamo ňou pred psychológom, ale aj interpretované rodičmi, poskytujú dostatok

informácií na to, aby aj odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že v danom prípade sú splnené podmienky na dočasnú zmenu zverenia maloletej I. do starostlivosti otca aj napriek tomu, že v starostlivosti matky o maloletú za dobu od rozvodu s otcom maloletej, do podania návrhu otcom neboli zistené žiadne vážnejšie nedostatky. Predovšetkým s prihliadnutím na vyjadrenie maloletej I. bolo potom dôvodným, aby maloletá bola dočasne predbežným opatrením zverená do starostlivosti otca, ktorý podľa osvedčeného má vytvorené vhodné podmienky pre jej výchovu a pre starostlivosť o ňu. Obdobne, keď súd prvého stupňa si ex offo začal konanie aj o určenie výživného pre maloletú, bolo dôvodným matke určiť povinnosť platenia výživného v nevyhnutnom rozsahu, čo súd prvého stupňa správne určil vo výške rovnajúcej sa 30% zo sumy životného minima, pričom sa vychádza zo zásady, že každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery, je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Minimálne výživné činí od 1.9.2012 26,65 Eur mesačne.

Nakoľko súd prvého stupňa sa dopustil zrejmeého pochybenia, keď výživné určené matke, uložil matke platiť matke namiesto otcovi, odvolací súd toto pochybenie napravil postupom podľa § 164 O.s.p.

Z vyššie uvedených dôvodov, odvolací súd uznesenie v časti zverenia maloletej do dočasnej osobnej starostlivosti otca, v časti výživného a v časti, ktorou vyslovil dočasnú zmenu rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda pod č. 7C 25/2004 zo dňa 30.11.2004 čo do zverenia maloletého dieťaťa a čo do osoby ako vecne správne podľa § 219 O.s.p. potvrdil s tým, že výrok v časti výživného opravil spôsobom uvedeným vo výroku uznesenia.

So starostlivosťou a výchovou detí je spojené aj ich zastupovanie a spravovanie majetku. Otec však v návrhu nežiadal dočasne rozhodnúť a o zastupovaní a spravovaní majetku maloletej a i keď súd nebol viazaný návrhom otca, ak bol názoru, že v danom prípade je potrebné konať a rozhodnúť aj o týchto rodičovských právach, mal postupovať podľa § 81 ods. 1 a 3 O.s.p. a z vlastného podnetu začať o nich konanie, čo sa ale nestalo. Zatiaľ však ani nebolo preukázané, že by maloletá mala majetok, ktorého spravovaním by mal byť po dočasnej zmene zverenia poverený len otec. Rozhodnutie v tejto bolo vydané bez návrhu, bez osvedčenej potreby a bez toho, aby pre takéto rozhodnutie boli splnené procesné podmienky. Odvolací súd preto napadnuté uznesenie podľa § 221 ods. 1 písm. e) O.s.p. zrušil, bez potreby vrátenia veci v zrušenom rozsahu podľa ods. 2 citovaného ustanovenia na ďalšie konanie.

Pri rozhodovaní o rozsahu styku je dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa: jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim, ako aj okolnosti na strane rodičov, ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča a podobne. Rozhodnutie súdu prvého stupňa čo do rozsahu úpravy styku je podľa názoru súdu správne a rozsah súdom určeného styku matky nenamietal ani jeden z rodičov. I keď odvolací súd si uvedomuje vek maloletej, ktorá bez asistencie rodičov, môže prejsť k svojmu otcovi počas času styku, je v súlade so zákonom tento styk upraviť tak, aby boli dostatočne jasným spôsobom vymedzené práva a povinnosti každého rodiča. Odvolací súd preto napadnuté uznesenie i v tejto časti postupom podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, aby jeho znenie bolo v súlade s požiadavkami zákona, aby z neho jasne bolo zrejmé, čo je povinnosťou matky a otca maloletej.

Vyslovenie obmedzeného časového trvanie nariadeného predbežného opatrenia samostatným výrokom je nadbytočným, pretože zánik predbežného opatrenia vyplýva priamo z ust. § 77 ods. 1 O.s.p. Z tohto dôvodu, odvolací súd tento výrok uznesenia ako nadbytočný a nepotrebný v súlade s ust. § 221 ods. 1 písm. i) O.s.p. zrušil.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.